

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ І ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Назва освітнього компонента <i>Обов'язковий / вибірковий</i>	«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ» <i>Обов'язковий</i>
Ступінь освіти Бакалавр / магістр / доктор філософії Освітня програма	Бакалавр Середня освіта. Українська мова і література. Англійська мова і література
Рік викладання /Семестр / Курс (рік навчання)	2021-2022 / II семестр / I курс
Викладач	Єгорова Юлія Миколаївна
Профайл викладачів	https://filolog.mdpu.org.ua/?page_id=20258
Контактний тел.	0979491774

E-mail:	Yulia-egorova@ukr.net
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру освітніх дистанційних технологій МДПУ імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=5756
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій викладачами кафедри української і зарубіжної літератури. Онлайн-консультації: через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького

1. АНОТАЦІЯ

Предмет освітнього компоненту – закономірності розвитку історії української літератури (I половини XIX ст.) як науки, її генезис та методологія.

Зміст освітнього компоненту: здобувачі вищої освіти мають змогу ознайомитись із представниками Нової української літератури I пол. XIX ст. На лекційних та семінарських заняттях здобувачі вищої освіти знайомляться з класиками Нової української літератури І. Котляревським, Г. Квіткою-Основ'яненком, Є. Гребінкою, Л. Боровиковським. Окремий розділ присвячено вивченню поетів романтиків, зокрема В. Забіли, М. Петренка, І. Вагилевича, Я. Головацького, М. Шашкевича, М. Костомарова. Під час вивчення освітнього навчального компонента здобувачі мають змогу дізнатися про те, що тісний зв'язок нової літератури з фольклором був однією з визначальних її рис, основним джерелом народності. Прагнення до реалізму й народності стало магістральним шляхом її розвитку. Отже, вироблявся новий творчий метод, названий у літературознавстві просвітительським

реалізмом. Художня література дедалі відходить від традиційних релігійних тем, відокремлюються від церковної та ділової, канцелярської письменності. Письменництво звертається до проблем, породжуваних самою дійсністю. Це надає творам якісно нового звучання, відповідає новим естетичним запитам читачів, а також сприяє утвердженню письменства як національного мистецтва слова.

Теоретичний блок: предмет і завдання даного освітнього навчального компонента, методологічна база наукових досліджень та новітні літературно-критичні концепції.

Практичний блок: оволодіння навичками естетично поцінювати літературно-художні твори та методами літературно-критичного аналізу.

Самостійна робота: навички і вміння працювати з фаховою літературою, аналізувати та застосовувати новітні концепції, складання схем, порівняльних таблиць, застосування мультимедійних презентацій.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета курсу – прищепити здобувачам вищої освіти любов до предмету, навчити осягати закони розвитку художнього мислення, вивчення питань походження і розвитку історії української літератури в історичній періодизації, творчості видатних митців різних епох; переконати у тому, що історія української літератури посідає особливе місце в історії світової цивілізації.

У процесі осягнення освітнього навчального компонента студенти мають усвідомити велику гуманістичну цінність історії літератури.

Лекційні, семінарські заняття, матеріал для самостійного опрацювання зосереджено на творах історії української літератури, які мали найбільше значення для подальшого розвитку літератури та суспільного руху.

Основними завданнями вивчення освітнього навчального компонента «Історія української літератури» є формування об'єктивних знань щодо закономірностей становлення та функціонування літератури. Це є гуманітарна наука про матеріальну та духовну культуру.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

У процесі вивчення обов'язкового освітнього компонента «Історія української літератури (I пол. XIX ст.)»

здобувачі вищої освіти оволодівають такими компетентностями:

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і практичні проблеми у галузі філологічної освіти, що передбачає застосування певних теорій та методів мовознавчої та літературознавчої, а також педагогічної наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність проводити дослідницьку роботу, дотримуючись академічної доброчесності, визначати цілі та завдання, обирати методи дослідження, аналізувати результати.

ЗК 11. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітній і професійній діяльності.

Фахові компетентності

ФК 1.. Здатність володіти методологічними і теоретичними основами філологічних наук, методик навчання української мови і літератури, методик навчання англійської мови та зарубіжної літератури, базовими знаннями з української мови, теорії та історії української літератури, методик викладання української мови та літератури.

ФК 4. Здатність формувати в учнів предметні компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури.

ФК 6. Здатність орієнтуватися у літературному процесі в історико-культурному контексті та використовувати знання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури для формування національної свідомості, культури, ціннісних орієнтацій учнів.

ФК 10. Здатність забезпечувати діалог культур у процесі вивчення української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури, створювати умови для міжкультурної комунікації.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 1 - сучасних філологічних і дидактичних засад навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури;

ПРН 10 - володіти основними поняттями, термінами, положеннями мовознавства та літературознавства, орієнтуючись на здобутки сучасної науки;

ПРН 25 – володіти різними видами аналізу художнього твору, визначаючи його стильові і поетикальні

домінанти, зв'язок твору з культурно-історичною епохою, застосовувати навички критичного мислення для аналізу, синтезу оцінювання інформації

5. ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин: 150	36	36	78

6. ПОЛІТИКА

Під час вивчення освітнього навчального компонента забороняється списувати та копіювати матеріал без посилань.

Академічний плагіат неприпустимий.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Під час практичних занять здобувачі вищої освіти вчаться аналізувати художні твори, здійснюють компаративний аналіз та розглядають поезику художнього твору після прочитаних текстів означеного періоду.

Обов'язковим для допуску до складання іспиту є написання періодичних модульних робіт, виконання самостійної роботи та отримання не менше 60 балів шляхом накопичення їх за семестр.

Під час відповіді слідкувати за мовленням, бути активними, комунікабельними, творчими, не боятися запитувати, давати повні відповіді на питання курсу.

7. СТРУКТУРА КУРСУ
7.1 СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
8 год	<p>Змістовий модуль 1. Література I половини XIX ст. Передшевченківська доба. Вступ.</p> <p>Тема 1. Становлення нової української літератури на тлі національного відродження народу.</p> <p>1. Своєрідність розвитку літературних напрямів, синкретизм художньо-стильових течій в українській літературі I половини XIX ст.</p> <p>2. Історико-культурні передумови творення літератури.</p> <p>3. Особливості літературного процесу.</p> <p>4. Перші класики нової української літератури. Періодизація нової української літератури. Перші класики нової української</p>	<p>Лекція / 2 год.</p> <p>Самостійна робота (4 год.)</p>	<p>Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів</p>	<p>Переглянути презентацію, відеоматеріали та ознайомитися із загальними тенденціями класиків Нової української літератури /6 год.</p>		<p>упродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)</p>

	<p>літератури.</p> <p>5. Становлення нової української літератури на тлі національного відродження народу.</p> <p>6. Своєрідність розвитку літературних напрямів, синкретизм художньо-стильових течій в українській літературі I половини XIX ст. її періодизація.</p> <p>7. Перші класики нової української літератури</p>					
4 год.	<p>I. Котляревський - лірик. Драматична творчість I. Котляревського</p> <p>1. Творча біографія письменника, його світоглядні засади та участь у суспільному</p> <p>2. Жанр "Енеїди"</p> <p>I. П. Котляревського. Традиції і новаторство у творі.</p> <p>3. Композиція і сюжет поеми "Енеїда", її реально-історична основа.</p> <p>4. Природа сміху в поемі.</p> <p>5. Характеристика образів та засоби їх творення.</p> <p>Жанрова специфіка "Наталки Полтавки". Зміцнення реалістичних принципів</p>	Самостійна робота (4 год.)	Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів	опитування, виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи		упродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

	змалювання життя. 7.Характеристика образів п'єси та засоби їх творення (4).					
12 год.	<p>Тема 2-4. Життєвий шлях, громадсько-культурна діяльність І.П.Котляревського</p> <p>1. Творча біографія письменника, його світоглядні засади та участь у суспільному і культурному житті України.</p> <p>2. Жанр «Енеїди» І.П.Котляревського. Традиції і новаторство у творі.</p> <p>3. Композиція і сюжет поеми «Енеїда», її реально-історична основа. Природа сміху в поемі.</p> <p>4. Характеристика образів та засоби їхтворення.</p> <p>5. Жанрова специфіка «Наталки Полтавки». Зміцнення реалістичних принципів змалювання життя.</p> <p>Характеристика образів п'єси та засоби їх творення.</p>	Практичне заняття / 4 год.	Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів	1. Вивчити напам'ять уривок із III частини поеми «Енеїда» (від слів: «Тепер Еней убрався в пекло...» до слів: «Що сором послі до вінця».	5	упродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
	<p>Тема 2-4. Життєвий шлях, громадсько-культурна діяльність І.П.Котляревського</p> <p>1. Життєвий шлях, громадсько-культурна</p>	Лекція / 4 год.	Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів			упродовж першого навчального семестру (перший

	<p>діяльність І.П.Котляревського.</p> <p>«Енеїда» (жанр твору; традиції і новаторство; композиція і сюжет поеми; реально-історична основа; тема та ідея; образи–персонажі і особливості їх творення; сатиричне зображення негативних сторін дійсності; літературно-критичні оцінки «Енеїди» (Т.Г.Шевченко, І.Франко)</p> <p>3. Драматична творчість І.Котляревського.</p> <p>Вплив творчості письменника на подальший розвиток української літератури.</p>					періодичний контроль)
14 год	<p>Тема 5-6. Життєвий і творчий шлях Г.Ф. Квітки-Основ'яненка</p> <p>1. Творчий шлях Г.Ф. Квітки-Основ'яненка (ранній період творчості письменника).</p> <p>2. Діалогія Г.Ф. Квітки-Основ'яненка «Щельменко-денщик». Образи діалогії і засоби їх творення.</p> <p>3. Малоросійська опера Г.Квітки-Основ'яненка «Сватання на Гончарівці». Жанрова своєрідність, характер конфлікту</p>	<p>Практичне заняття /</p> <p>6 год.</p>	<p>Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів</p>	<p>1. Фольклорні мотиви у творчості письменника. Сентиментально-реалістичне спрямування творів (письмова доповідь).</p> <p>2. Написати реферат на тему:</p>	5	упродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

<p>п'єси.</p> <p>4. Жанрова та ідейно-тематична класифікація прозової спадщини Г. Квітки-Основ'яненка: («Солдатський патрет», «Мертвецький великдень», «От тобі й скарб», «Конотопська відьма», «Пархімове снідання», «Щиралюбов», «Перекотиполе», «Підбрехач»).</p> <p>5. Сентиментально-реалістичні повісті письменника; Новаторство у цьому жанрі («Маруся», «Козир-дівка», «Сердешна Оксана», «Щира любов».)</p> <p>6. Значення творчості Г.Квітки-Основ'яненка.</p>			<p>«Фольклорна атмосфера повісті «Маруся» Г.Ф. Квітки-Основ'яненка» / 6 год.</p>		
<p>Тема Життєвий і творчий шлях Г.Ф. Квітки-Основ'яненка</p> <p>1. Життєвий і творчий шлях письменника.</p> <p>2. Ранній період творчості («Письма к издателю» Фалалея Повинухіна).</p> <p>3. Драматичні п'єси митця. Повісті та оповідання українською мовою («Конотопська відьма»,</p>	<p>Лекція / 2 год.</p>	<p>Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів</p>	<p>опитування, виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи</p>		<p>упродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)</p>

	«Маруся»).					
2 год	<p>Жанрова та ідейно-тематична класифікація прозової спадщини Г.Квітки-Основ'яненка</p> <p>1. Малоросійська опера Г.Квітки-Основ'яненка "Сватання на Гончарівці". Конфлікт п'єси.</p> <p>2. Жанрова та ідейно-тематична класифікація прозової спадщини Г. Квітки-Основ'яненка: ("Салдатський патрет", "Мертвецький великдень", "От тобі й скарб", "Конотопська відьма", "Пархімове снідання", "Щира любов", "Перекотиполе", "Підбрехач").</p> <p>Сентиментально-реалістичні повісті письменника; новаторство у цьому жанрі ("Маруся", "Козир-дівка", "Сердешна Оксана", "Щира любов") (4).</p>	Самостійна робота (2 год.)	Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів	опитування, виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи		упродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6 год	<p>Тема 7. Життєвий і творчий шлях і просвітительська діяльність П. Білецького-Носенка. Жанрове багатство поезії</p> <p>1. Життя, педагогічно-просвітительська діяльність.</p> <p>2. Літературні казки П. Білецького-</p>	Лекція / 2 год.	Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів	Переглянути презентацію, відеоматеріали ознайомитись П.Білецького-Носенка / 4 год.		упродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

	<p>Носенка.</p> <p>3. Бурлескна поема "Горпинида, чи Вхопленая Прозерпина"; балади, байки письменника.</p> <p>4. Значення творчості.</p>					
10 год	<p>Тема 8-9. П.П.Гулак-Артемівський – продовжувач літературних традицій І.П.Котляревського</p> <p>1. Гулак-Артемівський</p> <p>2. Творчість періоду 1817-1827 рр. (переклади й оригінальні твори: «Справжня добрість», «Пан та собака», «Солопій та Хівря», «Тюхтій та Чванько», Цікавий та мовчун», «Дві пташки в клітці», «Рибалка», «Твардовський» та ін.).</p> <p>3. Літературна діяльність 30-50-х рр.</p> <p>4. Значення творчості П.П.Гулака-Артемівського</p>	Лекція / 4 год.	Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів	<p>Переглянути презентацію, відеоматеріали</p> <p>Ознайомитись із творчістю П.Гулака-Артемівського / 6 год.</p>		упродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
16 год	<p>Тема 10-12. Творчість Євгена Павловича Гребінки</p> <p>1. Життєвий шлях письменника.</p> <p>2. Рання творчість (перші поезії, п'єса «Не в свої сани не садись»).</p> <p>3. Байкарська творчість Євгена Гребінки; вплив на неї творчості російського байкаря І.Крилова: тематичний зміст байок; жанрові</p>	Практичне заняття / 4 год.	Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів	<p>Вивчити напам'ять:</p> <p>«Човен», «Українська мелодія» / 6 год.</p>	5	упродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

	<p>особливості байок.</p> <p>4. Лірика письменника («Човен», «Українська мелодія», «Маруся», «Казак на чужбині», «Пісня», «Черные очи», «Опять передо мной знакомые поля...» та ін.).</p> <p>5. Поема «Богдан» Є.П.Гребінки.</p> <p>6. Значення творчості Є.П.Гребінки.</p>					
	<p>Тема 10-12. Творчість Євгена Павловича Гребінки</p> <p>1. Життєвий шлях письменника.</p> <p>2. Рання творчість (перші поезії, пієса "Не в свої сани не садись," переклад поеми О.Пушкіна "Полтава").</p> <p>3. Байки ("Малороссийские приказки") збірка.</p> <p>4. Лірика ("Човен", "Українська мелодія", "Маруся", "Казак на чужбині", "Пісня", "Черные очи", "Опять передо мной знакомые поля..." та ін.).</p> <p>5. Російськомовна творчість письменника</p> <p>6. Значення творчості Є.П.Гребінки.</p>	Лекція / 6 год.	Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів	опитування, виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи		упродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
16 год	<p>Тема 13-14. Художній світ українського романтизму: шляхи розвитку</p>	Лекція / 4 год.	Див. п.9 або інші джерела за	1. Підготувати реферати на теми:		упродовж першого навчального семестру

	<p>1. Розвиток романтизму як літературного напрямку і творчого методу в українській літературі перших десятиліть XIX століття.</p> <p>2. Естетичні принципи та творча своєрідність романтиків.</p> <p>3. Тематично-стильові течії романтизму.</p> <p>4. Жанрове розмаїття романтичної творчості</p> <p>Найвидатніші українські романтики (Левко Боровиковський, Амросій Метлинський, Микола Костомаров, Віктор Забіла, Михайло Петренко, Олександр Афанасьєв-Чужбинський, Микола Маркевич)..</p>		<p>вибором здобувачів</p>	<p>«Романтична творчість М. Петренка»; «Особливості образного світу, поетики і жанрової специфіки поетичної творчості В. Забіли».</p> <p>2. Вивчити напам'ять твори: М. Петренка «Небо», В. Забіли «Гуде вітер вельми в полі!..» / 8 год.</p>		<p>(перший періодичний контроль)</p>
	<p>Тема 13-14. Художній світ українського романтизму: шляхи розвитку</p> <p>1. Романтизм як естетична проблема.</p> <p>2. Шляхи розвитку романтизму.</p> <p>3. Тематично-стильові течії українського романтизму.</p> <p>4. Жанрове розмаїття романтичної творчості.</p>	<p>Практичне заняття / 4 год.</p>	<p>Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів</p>	<p>опитування, виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи</p>	<p>5</p>	<p>упродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)</p>

	5. Романтична творчість М. Петренка Особливості образного світу В. Забіли					
4 год.	Тема 15-16. Поетики романтики I половини XIX ст. Інтереси і настрої поетів-романтиків. Творчість Амвросія Метлинського (1814-1870 рр.). Поетична спадщина Левка Боровиковського (1806-1889 рр.). Художня творчість Миколи Костомарова (1817-1885 рр.).	Лекція / 4 год.	Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів	Переглянути презентацію, відеоматеріали		упродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
14год	Змістовий модуль 2. Романтизм в українській літературі I половини XIX ст. Тема 17-19. Творчість Левка Боровиковського 1. Життєвий шлях Левка Боровиковського. 2. Романтичні балади «Маруся», «Ледащо», «Чарівниця», «Вивідка», «Две доли», «Хромой скрипач», «Великан», «Лихо», «Кузнец» 3. Ліризація пісенно-баладних форм: «Бандурист», «Козак», «Палій», «Волох». 4. Переклади і переспіви Левка	Практичне заняття / 6 год.	Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів	Проінсценувати одну з байок Л. Боровиковського (на вибір) / 8 год.	5	упродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

	Боровиковського. 3. Байкарська творчість Левка Боровиковського.					
12 год	Тема 20-22. Творчість Миколи Костомарова 1. М.І.Костомаров – визначний представник українського романтизму. 2. Розмаїття тем та мотивів у баладах М.І.Костомарова. 3. Історична тема у творчості письменника (аналіз твору «Сава Чалий», «Переяславська ніч») 4. Внесок М.Костомарова в розвиток літературно-критичної, теоретико-літературної думки України. 5. Значення творчості письменника.	Практичне заняття / 6 год.	Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів	Написати доповідь на тему: «Художній світ поезії Ієремії Галки» / 6 год.	5	упродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
10 год	Тема 23-24. Творчість Амвросія Метлинського 1. Біографія Амвросія Метлинського. 2. Художня спадщина А.Метлинського («Козак та буря», «Бандура», «Самотні співці») 3. Аналіз поетичної збірки «Думки і пісні та ще дещо». Значення творчості А.Метлинського	Практичне заняття / 4 год.	Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів	Створити реферативне повідомлення на тему: «Художній світ українського романтизму» / 6 год.	5	упродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6 год	Тема 25-27. Діяльність «Руської	Лекція /	Див. п.9	Переглянути		упродовж

	<p>трійці». Альманах «Русалка Дністровая» 1. Альманах «Русалка Дністровая». 2. Творчість Маркіяна Шашкевича. 3. Літературна діяльність Якова Головацького. Творча спадщина Івана Вагилевича.</p>	<p>6 год •</p>	<p>або інші джерела за вибором здобувачів</p>	<p>презентацію, відеоматеріали</p>		<p>першого навчального семестру (другий періодичний контроль)</p>
<p>8 год</p>	<p>Тема 28. Значення творчості митців I пол. XIX ст. 1. Основні літературні напрями (класицизм, сентименталізм, романтизм). 2. Визначні діячі I половини XIX ст. І.Котляревський, Г.Ф.Квітка-Основ'яненко, П.П.Гулак-Артемівський, Є.Гребінка, М.Костомаров, М.Петренко, В.Забіла, М.Шашкевич, А.Метлинський, Л.Боровиковський, І.Вагилевич, Я.Головацький.</p>	<p>Лекція / 2 год.</p>	<p>Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів</p>	<p>Переглянути презентацію, відеоматеріали та засвоїти матеріал щодо значення творчості письменників I пол. XIX ст. / 6 год.</p>		<p>упродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)</p>
<p>4 год.</p>	<p>1. Жанр байки: історія, різновиди, видатні представники. 2. Суспільно-духовні умови розвитку й причини популярності байки на Україні.</p>	<p>Практичне заняття / 2 год.</p>	<p>Див. п.9 або інші джерела за вибором здобувачів</p>	<p>Переглянути презентацію, відеоматеріали та засвоїти матеріал щодо</p>	<p>5</p>	<p>упродовж першого навчального семестру (другий періодичний</p>

	<p>Творці української байки та її популяризатори: Чванько”, “Цікавий і мовчун”, “Рибалка”, “Твардовський”), П.Білецький-Носенко (“Горпинида чи Вхопленая Прозерпина”, “Ївга”, “Нетяг”, “Отцегубці”).</p> <p>4. Іншомовні оригінали й українській реалії: зіставлення й паралелі.</p> <p>5. Байка на сторінках перших й українських видань початку XIX ст.</p>			<p>значення творчості письменників I пол. XIX ст. 2 год</p>	<p>контроль)</p>
--	---	--	--	--	------------------

7.2. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

<p>Література I половини XIX ст. Передшевченківська доба. Вступ. Становлення нової української літератури на тлі національного відродження народу. (2 год)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Своєрідність розвитку літературних напрямів, синкретизм художньо-стильових течій в українській літературі I половини XIX ст. 2. Історико-культурні передумови творення літератури. 3. Особливості літературного процесу. 4. Перші класики нової української літератури.
<p>Життєвий шлях, громадсько-культурна діяльність І.П.Котляревського (4 год)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Життєвий шлях, громадсько-культурна діяльність І.П.Котляревського. 2. «Енеїда»(жанр твору; традиції і новаторство; композиція і сюжет поеми; реально-історична основа; тема та ідея; образи–персонажі і особливості їх творення; сатиричне зображення негативних сторін дійсності; літературно-критичні оцінки «Енеїди» (Т.Г.Шевченко, І.Франко) 3. Драматична творчість І.Котляревського. Вплив творчості письменника на подальший розвиток української

	літератури.
Тема Життєвий і творчий шлях Г.Ф. Квітки-Основ'яненка (2 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Життєвий і творчий шлях письменника. 2. Ранній період творчості («Письма к издателю» Фалалея Повинухіна). 3. Драматичні п'єси митця. 4. Повісті та оповідання українською мовою («Конотопська відьма», «Маруся»).
Життєвий і творчий шлях і просвітительська діяльність П. Білецького-Носенка. Жанрове багатство поезії (2 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Життя, педагогічно-просвітительська діяльність. 2. Літературні казки П. Білецького-Носенка. Бурлескна поема "Горпинида, чи Вхопленая Прозерпина"; балади, байки письменника. 3. 4. Значення творчості.
П.П.Гулак- Артемовський – продовжувач літературних традицій І.П.Котляревського (4 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гулак-Артемовський – продовжувач літературних традицій І.Котляревського. Суперечності творчості П.П.Гулака-Артемовського. 2. Творчість періоду 1817-1827 рр. (переклади й оригінальні твори: «Справжня добрість», «Пан та собака», «Солопій та Хівря», «Тюхтій та Чванько», Цікавий та мовчун», «Дві пташки в клітці», «Рибалка», «Твардовський» та ін.). 3. Літературна діяльність 30-50-х рр. 4. Значення творчості П.П.Гулака-Артемовського.

Творчість Євгена Павловича Гребінки (6 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Життєвий шлях письменника. 2. Рання творчість (перші поезії, пєса "Не в свої сани не садись," перекладпоеми О.Пушкіна "Полтава"). 3. Байки ("Малороссийские приказки") збірка. 4. Лірика ("Човен", "Українська мелодія", "Маруся", "Казак на чужбині", "Пєсня", "Черные очи", "Опять передо мной знакомые поля..." та ін.). 5. Російськомовна творчість письменника 6. Значення творчості Є.П.Гребінки.
Художній світ українського романтизму: шляхи розвитку(4 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток романтизму як літературного напрямку і творчого методу в українській літературі перших десятиліть ХІХ століття. 2. Естетичні принципи та творча своєрідність романтиків. 3. Тематично-стильові течії романтизму. 4. Жанрове розмаїття романтичної творчості 5. Найвидатніші українські романтики (Лєвко Боровиковський, Амросій Мєтлинський, Микола Костомаров, Віктор Забіла, Михайло Петренко, Олександр Афанасьєв-Чужбинський, Микола Маркевич)..
Поетики романтики І половини ХІХ ст. (4 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інтереси і настрої поетів-романтиків. 2. Творчість Амвросія Мєтлинського (1814-1870 рр.). 3. Поетична спадщина Лєвка Боровиковського (1806-1889 рр.). 4. Художня творчість Миколи Костомарова (1817-1885 рр.).
Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая» (6 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Альманах «Русалка Дністровая». 2. Творчість Маркіяна Шашкевича.
	<ol style="list-style-type: none"> 3. Літературна діяльність Якова Головацького. 4. Творча спадщина Івана Вагилевича.

<p>Значення творчості митців I пол. XIX ст. (2 год)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні літературні напрями (класицизм, сентименталізм, романтизм). 2. Визначні діячі I половини XIX ст. І.Котляревський, Г.Ф.Квітка-Основ'яненко, П.П.Гулак-Артемівський, Є.Гребінка, М.Костомаров, М.Петренко, В.Забіла, М.Шашкевич, А.Метлинський, Л.Боровиковський, І.Вагилевич, Я.Головацький.
---	---

7.3. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ)

<p>Життєвий шлях, громадсько-культурна діяльність І.П.Котляревського(4 год)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Творча біографія письменника, його світоглядні засадита участь у суспільному і культурному житті України. 2. Жанр «Енеїди» І.П.Котляревського. Традиції іноваторство у творі. 3. Композиція і сюжет поеми «Енеїда», її реально-історична основа. Природа сміху в поемі. 4. Характеристика образів та засоби їх творення. 5. Жанрова специфіка «Наталки Полтавки». Зміцненняреалістичних принципів змалювання життя. 6. Характеристика образів п'єси та засоби їх творення.
---	--

Життєвий і творчий шлях Г.Ф. Квітки-Основ'яненка (6 год)

1. Творчий шлях Г.Ф. Квітки-Основ'яненка (ранній період творчості письменника).
2. Діалогія Г.Ф. Квітки-Основ'яненка «Щельменко-денщик». Образи діалогії і засоби їх творення.
3. Малоросійська опера Г.Квітки-Основ'яненка «Сватання на Гончарівці». Жанрова своєрідність, характер конфлікту п'єси.
4. Жанрова та ідейно-тематична класифікація прозової спадщини Г. Квітки-Основ'яненка: («Солдатський патрет», «Мертвецький великдень», «От тобі й скарб», «Конотопська вільма», «Пархімове снідання», «Щира любов», «Перекотиполе», «Підбрехач»). Сентиментально-реалістичні повісті письменника; новаторство у цьому жанрі («Маруся», «Козир-дівка», «Сердешна Оксана», «Щира любов».)
5. 6. Значення творчості Г.Квітки-Основ'яненка.

<p>Творчість Євгена Павловича Гребінки (4 год)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Життєвий шлях письменника. 2. Рання творчість (перші поезії, п'єса «Не в свої сани несадись»). 3. Байкарська творчість Євгена Гребінки; вплив на неї творчості російського байкаря І.Крилова: тематичний змістбайок; жанрові особливості байок. 4. Лірика письменника («Човен», «Українська мелодія», «Маруся», «Казак на чужбині», «Песня», «Черные очи», «Опять передо мной знакомые поля...» та ін.). 5. Поема «Богдан» Є.П.Гребінки. 6. Значення творчості Є.П.Гребінки.
<p>Художній світ українського романтизму: шляхи розвитку (4 год)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Романтизм як естетична проблема. 2. Шляхи розвитку романтизму. 3. Тематично-стильові течії українського романтизму. 4. Жанрове розмаїття романтичної творчості 5. Романтична творчість М. Петренка 6. Особливості образного світу В. Забіли
<p>Творчість Левка Боровиковського (6 год)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Життєвий шлях Левка Боровиковського. 2. Романтичні балади «Маруся», «Ледащо», «Чарівниця», «Вивідка», «Две доли», «Хромой скрипач», «Великан», «Лихо», «Кузнец». 3. Ліризація пісенно-баладних форм: «Бандурист»,

	<p>«Козак», «Палій», «Волох».</p> <p>4. Переклади і переспіви Левка Боровиковського. Байкарська творчість Левка Боровиковського.</p>
Творчість Миколи Костомарова (6 год)	<p>1. М.І.Костомаров – визначний представник українського романтизму.</p> <p>2. Розмаїття тем та мотивів у баладах М.І.Костомарова.</p> <p>Історична тема у творчості письменника (аналіз твору «Сава Чалий», «Переяславська ніч»).</p> <p>3. 4. Внесок М.Костомарова в розвиток літературно-критичної, теоретико-літературної думки України. Значення творчості письменника.</p>
Творчість Амвросія Метлинського (4 год).	<p>1. Біографія Амвросія Метлинського.</p> <p>2. Художня спадщина А.Метлинського («Козак та буря», «Бандура», «Самотні співці»).</p> <p>3. Аналіз поетичної збірки «Думки і пісні та ще дещо». Значення творчості А.Метлинського</p>

<p>Бурлеск і травестія в українській літературі першої третини XIX століття. Українська байка першої половини XIX ст. (2 год).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жанр байки: історія, різновиди, видатні представники. 2. Суспільно-духовні умови розвитку й причини популярності байки на Україні. 3. Творці української байки та її популяризатори: П. Гулак-Артемівський (“Пан та собака”, “Солопій та Хівря”, “Тюхтій та Чванько”, “Цікавий і мовчун”, “Рибалка”, “Твардовський”), П. Білецький-Носенко (“Горпинида чи Вхопленая Прозерпина”, “Ївга”, “Нетяг”, “Отцегубці”). 4. Іншомовні оригінали й українській реалії: зіставлення й паралелі. 5. Байка на сторінках перших й українських видань початку XIX ст.
--	---

7.4 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

<p>Періодизація нової української літератури. Перші класики нової української літератури.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Становлення нової української літератури на тлі національного відродження народу. 2. Своєрідність розвитку літературних напрямів, синкретизм художньо-стильових течій в українській літературі I половини XIX ст. її періодизація. 3. Перші класики нової української літератури
<p>І. Котляревський - лірик. Драматична творчість І. Котляревського</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Творча біографія письменника, його світоглядні засади та участь у суспільному і культурному

	<p>житті України.</p> <p>2. Жанр "Енеїди" І.П.Котляревського. Традиції і новаторство утворі.</p> <p>3. Композиція і сюжет поеми "Енеїда", її реально-історична основа.</p> <p>4. Природа сміху в поемі.</p> <p>5. Характеристика образів та засоби їх творення.</p> <p>6. Жанрова специфіка "Наталки Полтавки". Зміцнення реалістичних принципів змалювання життя.</p> <p>7. Характеристика образів п'єси та засоби їх творення</p>
<p>Жанрова та ідейно-тематична класифікація прозової спадщини Г. Квітки-Основ'яненка</p>	<p>1. Малоросійська опера Г.Квітки-Основ'яненка "Сватання на Гончарівці". Конфлікт п'єси.</p> <p>2. Жанрова та ідейно-тематична класифікація прозової спадщини Г. Квітки-Основ'яненка: ("Салдатський патрет", "Мертвецький великдень", "От тобі й скарб", "Конотопська вільма", "Пархімове снідання", "Щира любов", "Перекотиполе", "Підбрехач").</p> <p>3. Сентиментально-реалістичні повісті письменника; новаторство у цьому жанрі ("Маруся", "Козир-дівка", "Сердешна Оксана", "Щира любов")</p>
<p>Життєвий шлях і просвітительська діяльність П.Білецького-Носенка. Жанрове багатство поезії.</p>	<p>1. Життєпис П.Білецького-Носенка. 2. Літературна діяльність майстра слова.</p> <p>3. П. Білецький-Носенко - творець української віршованої казки.</p> <p>4. Значення творчості письменника</p>

<p>П.П.Гулак-Артемівський – продовжувач літературних традицій І.П.Котляревського.</p>	<p>1.Гулак-Артемівський – продовжувач літературних традицій І.Котляревського. Суперечності творчості П.П.Гулака- Артемівського.</p> <p>2.Дитинство та юність поета.</p> <p>3.Творчість періоду 1817-1827 рр. (переклади й оригінальні твори: “Справжня добрість”, “Пан та собака”, “Солопій таХівря”, “Тюхтій та Чванько”, Цікавий та мовчун”, “Дві пташки в клітці”, “Рибалка”, “Твардовський” та ін.).4.Літературна діяльність 30-50-х рр.</p> <p>5.Значення творчості П.П.Гулака-Артемівського</p> <p>Творчість поетів-романтиків</p> <p>1.Романтизм як естетична проблема.</p> <p>2.Шляхи розвитку романтизму.</p> <p>3.Тематично-стильові течії українського романтизму.</p> <p>4.Жанрове розмаїття романтичної творчості</p>
<p>Художній світ Миколи Костомарова (Ієремії Галки)</p>	<p>1.М.І.Костомаров – визначний представник українського романтизму.</p> <p>1.Художній світ поезії Ієремії Галки.</p> <p>2.Розмаїття тем та мотивів у баладах М.І.Костомарова.</p> <p>3.Історична тема у творчості письменника.</p> <p>4.Внесок М.Костомарова в розвиток літературно-критичної,теоретико-літературної думки України.</p> <p>5. Значення творчості</p>

Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая»	1.Альманах “Русалка Дністровая”. 2.Творчість Маркіяна Шашкевича. 3.Літературна діяльність Якова Головацького. 4.Творча спадщина Івана Вагилевича
Творчість М.Петренка	1.Біографія М.Петренка 2.Художня спадщина М.Петренка. Поетична збіркаписьменника. 3. Значення творчості М.Петренка
Творчість Віктора Забіли та Левка Боровиковського.	1.Романтичні балади письменників.2.Ліризація пісенно-баладних форм. 3.Переклади і переспіви письменників

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Під час проведення занять з обов'язкового освітнього компонента «Історія української літератури» застосовуються наступні методи:

Наочні: демонстрація з використанням екранних засобів наочності,використання електронного підручника

Словесні:

проблемна лекція,евристична бесіда, навчальна дискусія, оглядова лекція, тематична, лекція, семінар-розгорнутабесіда,

Інтерактивні: тренінгові вправи, кейс-технології, пошуково-дослідницькі проекти, креативні вправи, обґрунтуй свою позицію, складання кіносценарію, режисерський коментар).

До форм контролю з обов'язкового освітнього компонента компонента «Історія української літератури (І половина ХІХ століття» відносяться: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, тестовий контроль, презентації з використанням засобів Microsoft Office PowerPoint, InShot та платформи ZOOM, виконання творчих індивідуальних завдань під час практичних занять, оцінювання підсумкового (семестрового) контролю; виконання завдань для самоконтролю

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ВИДІВ КОНТРОЛЮ

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>За семестр з курсу обов'язкового освітнього компонента «Історія української літератури» проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) задіяльності здобувача вищої освіти на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності здобувача вищої освіти на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) здобувачем вищої освіти отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів). Здобувач вищої освіти має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки. Підсумковим контролем вивчення обов'язкового освітнього компонента є екзамен, який оцінюється в 100 балів. Загальний рейтинг становить суму двох періодичних контролів та оцінок, отриманих під час екзамену, поділених на 2. Наприклад, $79 \text{ б} + 81 \text{ б} = 160 \text{ б} / 2 = 80$.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>«5» – Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних</p>

завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

«4» – Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Здобувач вищої освіти здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

«3» – Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.

«2» – Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач вищої освіти, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення обов'язкового освітнього компонента 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення його до підсумкового контролю.
--	---

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Єгорова Ю. Методичні рекомендації до курсу «Історія української літератури (І половина XIX ст.)». Методичні рекомендації. Уклад.: Ю.М. Єгорова. Мелітополь : МДПУ імені Богдана Хмельницького. 2021. 50 с.
2. Калантаєвська Г. Українська література XIX століття : навчальний посібник / Г. П. Калантаєвська. Суми : Сумський державний університет. 2016. 237 с.
3. Коваленко Л. Українська література : підручник для 7 класу загально-освітніх навчальних закладів. К.: Видавничий дім «Освіта». 2015. 296 с.
4. Коваленко Л. Українська література: підручник для 9 класу загально-освітніх навчальних закладів. Коваленко Л., Бернадська Н. К. Оріон. 2017. 320 с.
5. Шарова Т.М., Шаров С.В., Солоненко А.М. Видатні особистості української словесності. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. 254 с.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Історія української літератури ХІХ століття. [у 2 кн.] [за ред. акад. М.Г. Жулинського]. К.: Либідь, 2005. кн. 1. 654 с.
2. Єгорова Ю. Монографія. / Творчість Радія Полонського у контексті української масової літератури 60–90-х рр. ХХ століття: монографія. – Х. : Майдан, 2018. – 190 с. Монографія. Право інтелектуальної власності України: 12.11.18 р. - № 82767 Монографія. / Творчість Радія Полонського у контексті української масової літератури 60–90-х рр. ХХ століття: монографія. Х: Майдан, 2018. 190 с.
3. Теорія літератури: [підручник] / [за наук. ред. Олександра Галича]. [3- те вид., стеріотип.]. К.: Либідь, 2006. 488 с..
4. Українська література ХІХ століття: [хрестоматія]: [навч. посіб.] [упоряд. Н.М. Гаєвська]. К.: Либідь, 2006. 1328 с.
5. Українська література. Довідник / [за ред. С. В. Головка]. К.: Освіта. 2000. 243 с.
6. Шарова Т.М. Історія української літератури І пол. ХІХ ст. Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Богдана Хмельницького, 2017. 278 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського. URL : www.dnpb.gov.ua/.
2. Бібліотека українських підручників. URL : <http://pidruchniki.ws/>.
3. Бібліотека українських підручників. URL : <http://pidruchniki.ws/>.
4. Віртуальний підручник з української літератури. URL : <http://eureka.ucoz.ua/index/0-29>.
5. Електронна бібліотека української літератури (Торонто) URL : [http:// www.utoronto ca/elul](http://www.utoronto.ca/elul).
6. Критика. URL : <https://krytyka.com/ua/journal>.
7. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.
8. Національна бібліотека України для дітей з віртуальною бібліографічною довідкою. URL : <http://chl.kiev.ua>.
9. Онлайн-бібліотека аудіокниг. URL : <https://sluhay.com.ua/>.
10. Публічна електронна бібліотека української художньої літератури. URL : https://pidruchniki.com/10160520/literatura/istoriya_ukrayinskogo_literaturoznavstva/.

11. Тека творів. Читиво. URL : <http://chtyvo.org.ua/genre/khudozhnia/books/>.
12. Українська бібліотека. URL : <http://www/lib.org.ua>.
13. Ukrlib. Книги журнали статті. URL : <http://www.ukrlib.com/>.
14. UA Zone. Бібліотека української поезії. URL : <http://poetyka.uazone.net/>.